

UTKAST TIL ENDRING I LOV 15. JUNI 2001 NR. 75 OM VETERINÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL.

1. INNLEDNING

Landbruks- og matdepartementet foreslår endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) for bl.a. å implementere direktiv 2005/36/EF om godkjenning av faglige kvalifikasjoner.

Direktivet vil få virkning for alle lovregulerte yrker i EØS-området.

Kunnskapsdepartementet har hovedansvaret for gjensidig godkjenning av yrkeskvalifikasjoner og koordineringen av det nye direktiv 2005/36/EF. Landbruks- og matdepartementet har ansvar for å implementere nye bestemmelser i direktivet som ikke er dekket av dagens regler i dyrehelsepersonelloven.

Etter dyrehelsepersonelloven § 16 er det bare den som har autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning i medhold av loven som har rett til å bruke en beskyttet tittel. Direktivets bestemmelser i art. 7 nr. 3 fører til at veterinærer også kan bruke tittelen veterinær i Norge ved midlertidig tjenesteyting uten norsk autorisasjon.

Dyrehelsepersonelloven § 16 må derfor endres for at det skal være lovlig for veterinærer fra EØS – området å kalle seg veterinær i Norge ved midlertidig tjenesteyting.

Definisjonen av dyrehelsepersonell i lovens § 2 er ikke lenger helt dekkende. De som kan yte tjenester midlertidig uten autorisasjon, bør defineres som dyrehelsepersonell. Det foreslås en tilføyelse slik at de som etter internasjonal avtale har rett til å arbeide her midlertidig uten autorisasjon, også blir definert som dyrehelsepersonell. Når definisjonen av dyrehelsepersonell endres, bør det også gjøres endringer i §§ 13 og 19. I disse bestemmelsene bør det stå bare dyrehelsepersonell i stedet for de lengre formuleringene som beskriver dyrehelsepersonell.

I lovens § 6 om internasjonale avtaler er det en forskriftshjemmel for å kunne gi nærmere regler om autorisasjon, lisens og godkjenninger. Etter direktivets utvidede bestemmelser for rettigheter til midlertidig tjenesteyting, kan hjemmelen være noe begrenset. Det foreslås derfor en tilføyelse, slik at rettigheter kommer med i forskriftshjemmelen.

2. BAKGRUNN

Fri bevegelse av personer er en av de fire frihetene innenfor EØS – avtalen. Veterinæryrket er omfattet av EØS – avtalen og regulert gjennom to direktiver. Det første er direktiv 78/1026/EØF om gjensidig godkjennelse av eksamensbevis, sertifikater og andre kvalifikasjonsbevis for dyrleger; omfattende foranstaltninger som skal lette den faktiske utøvelsen av retten til etablering og fri utveksling av tjenesteytelser. Det andre er direktiv 78/1027/EØF om samordning av de

administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om virksomhet som dyrlege. Disse to direktivene omtales gjerne som sektordirektiver siden de bare gjelder for veterinærer.

Fiskehelsebiologer er omfattet av direktiv 89/48/EØF om en generell ordning for godkjenning av diplomer for høyere yrkeskompetansegivende utdanning av minst tre års varighet. Dyrepleiere og seminteknikere er omfattet av direktiv 92/51/EØF om annen generell ordning for godkjenning av yrkeskompetansegivende utdanning som supplement til direktiv 89/48/EØF. Disse to direktivene omtales som de generelle direktivene siden de omfatter mange ulike yrker.

Direktivene skal avløses av ett nytt fellesdirektiv; *Direktive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications*. Norsk uoffisiell oversettelse: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/36/EF 7. september 2005 om godkjenning av faglige kvalifikasjoner. Direktivet erstatter til sammen 15 direktiver, herunder de to sektordirektivene for veterinærer og de to generelle direktivene som gjelder bl.a. for dyrepleiere og fiskehelsebiologer. Direktivet trådte i kraft i medlemslandene 20. oktober 2007. Kunnskapsdepartementet vil legge frem en St.prp. om direktivet for å få Stortingets godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 142/2007 av 26. oktober 2007 og endring av vedlegg VII i EØS-avtalen.

Målet med direktivet er å fjerne hindringer for den frie bevegelse for personer og tjenesteytere og gi en mer ensartet, gjennomslutlig og fleksibel ordning for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Direktivet viderefører i stor grad dagens regler også når det gjelder muligheten til å yte midlertidig tjeneste. Det er imidlertid nye bestemmelser om bruk av tittel ved midlertidig tjeneste som gjør at dagens dyrehelsepersonellov ikke er dekkende. Samtidig med lovendringen for å tilpasse dette, er det behov for en tilføyelse i definisjonen av dyrehelsepersonell slik at midlertidige tjenesteytere er dekket av loven. Forskriftshjemmelen for tilpasning av internasjonale avtaler foreslås utvidet for å være mer dekkende for rettigheter som følger av internasjonale bestemmelser.

3. BRUK AV TITTEL VED MIDLERTIDIG TJENESTEYTING

3.1. Gjeldende rett

Dyrehelsepersonelloven § 16 regulerer bruk av beskyttet tittel. Bestemmelsen lyder:

”Bare den som har autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning i medhold av denne loven har, med unntaket som fremgår av § 11, rett til å benytte slik tittel som er fastsatt for vedkommende gruppe av dyrehelsepersonell.”

For å bruke tittelen veterinær eller for eksempel fiskehelsebiolog, må vedkommende ha søkt og fått norsk autorisasjon. Det har vært autorisasjonen som har gitt retten til å bruke yrkestittelen. Bestemmelsen omfatter alt dyrehelsepersonell.

Veterinærer fra EØS-området har etter gjeldende bestemmelser i forskriftene rett til å arbeide her midlertidig uten autorisasjon. Retten til midlertidig tjenesteyting gir ikke rettigheter til bruk av norsk yrkestittel. De har måttet bruke sin utenlandske tittel fra etableringslandet. For å arbeide her midlertidig, har det vært krav om at de dokumenterer sine kvalifikasjoner overfor myndighetene. Da dokumentasjonskravet er omtrent tilsvarende det som skal følge en søknad om norsk autorisasjon, har de like gjerne søkt om autorisasjon. Etter gjeldende bestemmelser er det derfor trolig få som har tilbudt sine tjenester midlertidig uten autorisasjon.

3.2. Direktivets bestemmelser

Direktiv 2005/36/EF artikkel 7 står under avdeling II Fri ytelse av tjenester. Artikkel 7 regulerer erklæringer som skal gis på forhånd dersom tjenesteyteren flytter, men den har også bestemmelser om bruk av tittel. Artikkel 7 nr. 3 har følgende ordlyd:

”Tjenesten skal ytes under yrkestittelen i etableringsstaten, i den grad en slik tittel eksisterer i vedkommende medlemsstat for den aktuelle yrkesvirksomheten. Denne tittelen skal angis på det offisielle språket eller på ett av de offisielle språkene i etableringsstaten på en slik måte at det unngås forveksling med yrkestittelen i vertsstaten. Der det ikke finnes noen yrkestittel i etableringsstaten, skal tjenesteyteren angi sitt kvalifikasjonsbevis på det offisielle språket eller ett av de offisielle språkene i vedkommende medlemsstat. Unntaksvis kan tjenesten ytes under yrkestittelen i bruk i vertsstaten når det gjelder tilfeller som vist til i avdeling III kapittel III.”

Hovedregelen for tjenesteyters bruk av tittel ved tjenesteyting er at man skal benytte den yrkestittelen som brukes i etableringslandet og på etableringslandets språk. Tjenesteyting forstås her som midlertidig tjenesteyting. Dyrehelsepersonell unntatt veterinærer vil komme inn under hovedregelen.

For veterinærer og en rekke andre yrker med gjensidig godkjenning etter minimumskrav (bl.a. lege, tannlege og jordmor), er det gjort unntak fra hovedregelen om å bruke etableringslandets tittel ved midlertidig tjenesteyting i et annet EU-land. Dette fremgår av siste setning i artikkel 7 nr. 3, der det vises til avdeling III kapittel III. I avdeling III kapittel III gis bestemmelser for godkjenning på grunnlag av samordning av minstekrav for utdanning. Veterinærer kommer inn under disse bestemmelsene. Etter dette unntaket kan veterinærer yte tjeneste i et annet land under vertslandets yrkestittel. Veterinærer fra EØS-området skal derfor ha lov til å kalle seg veterinær ved midlertidig tjenesteyting i Norge.

3.3. Departementets vurdering og forslag

Dyrehelsepersonellovens § 16 har bestemmelser om bruk av beskyttet tittel. Norsk tittel for dyrehelsepersonell kan bare brukes av de som har norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning etter dyrehelsepersonelloven. Bestemmelsen i § 16 vil være

dekkende og i tråd med direktivets bestemmelser for fiskehelsebiologer og dyrepleiere, men ikke for veterinærer.

Norsk tittel som veterinær skal, etter unntaket i direktivets artikkel 7 nr. 3, kunne benyttes av veterinærer fra EØS-området uten norsk autorisasjon når de har rett til å yte midlertidig tjeneste her. Etter dette vil lovens bestemmelse derfor være i motstrid med det nye direktivet når dette kommer inn i EØS-avtalen.

Veterinærer kommer inn under bestemmelser i tidligere direktiver der veterinærutdannelsene i EØS har felles minimumskrav og ut fra dette grunnlaget gjensidige godkjenningsordninger. En veterinær vil kunne bli godkjent i alle de andre EØS-landene og få rett til å praktisere som veterinær på lik linje med vertslandets egne veterinærer. Fellesgrunnlaget med minimumskrav for veterinærutdannelsene blir videreført i det nye direktivet. Felles minimumskrav til utdannelsen gir grunnlag og bakgrunn for større rettigheter ved midlertidig tjenesteyting.

Det er ingen betenkeligheter ved at f. eks en engelsk eller tysk veterinær kaller seg veterinær i Norge når vedkommende er her og tilbyr sine tjenester midlertidig. Hvis veterinæren hadde ønsket å bli autorisert som veterinær i Norge, ville han ved å søke om godkjenning fått innvilget autorisasjon hvis de felles minimumskravene var oppfylt. Norsk autorisasjonen ville uten videre gitt rett til å bruke den norske tittelen veterinær. Dette fremgår av dyrehelsepersonelloven § 16 som sier at bare den som har autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning etter dyrehelsepersonelloven, har rett til å benytte norsk yrkestittel.

Departementet foreslår etter dette en tilføyelse til første ledd. Da vil veterinærer fra EØS-området som kommer inn under reglene om gjensidig godkjenning, ha rett til å benytte norsk tittel og kalle seg veterinær når de yter midlertidig tjeneste her.

Ved at loven får et nytt unntak i første ledd, bør det også gjøres en redigering på plasseringen av henvisningen som viser til unntaket i § 11 angående retten til å benytte yrkesbetegnelsen etter oppnådd aldersgrense.

Videre bør det fremgå av loven at andre enn veterinærer som har rett til å arbeide her midlertidig uten autorisasjon skal bruke sin utenlandske tittel. Denne presiseringen foreslås som et nytt annet ledd i § 16. Det vil fremgå av dagens bestemmelser i § 16 at de ikke kan bruke norsk tittel uten autorisasjon. Etter departementets vurdering vil det være en fordel hvis det fremgår av loven at andre enn veterinærer som har rett til å arbeide her midlertidig, skal bruke sin utenlandske tittel.

4. DEFINISJON AV DYREHELSEPERSONELL

4.1 Gjeldende rett

Definisjonen av dyrehelsepersonell fremgår av lovens § 2 første ledd som lyder: "Med dyrehelsepersonell forstås i denne loven personer som har autorisasjon eller lisens etter §§ 4 og 5." For å være dyrehelsepersonell som loven gjelder for, må vedkommende ha en autorisasjon etter § 4 eller lisens etter § 5. De som etter EØS-avtalen har hatt rett til å arbeide her midlertidig uten autorisasjon, har derfor strengt tatt ikke vært dyrehelsepersonell.

Etter dagens regler har muligheten for å yte midlertidig tjeneste etter internasjonale bestemmelser vært lite benyttet. Hvis for eksempel veterinærer fra EØS-området har ønsket å tilby tjenester i Norge for en kortere tid, har de vanligvis søkt om autorisasjon uten at de har behøvd dette. Selv om de i realiteten har arbeidet her midlertidig, har de hatt autorisasjon og blitt definert som dyrehelsepersonell.

4.2 Departementets vurdering og forslag

Dyrehelsepersonellovens definisjon av dyrehelsepersonell bør dekke de som er godkjente i henhold til loven og de som etter internasjonale bestemmelser har rett til å arbeide her uten godkjenning på midlertidig basis. Etter hvert kan det bli mer aktuelt at utenlandske veterinærer tilbyr tjenester her for en kortere tid. Midlertidige tjenesteytere som har rett til det, bør bli definert som dyrehelsepersonell og komme inn under lovens bestemmelser for dyrehelsepersonell.

Departementet foreslår en tilføyelse til § 2 første ledd som utvider definisjonen av dyrehelsepersonell til å omfatte personer som etter internasjonal avtale har rett til å arbeide som dyrehelsepersonell uten autorisasjon. Bestemmelsen gjøres mer generell enn bare å omfatte de som arbeider her midlertidig. Etter dagens internasjonale regler vil dette bare gjelde for de som etter EØS-avtalen har rett til å arbeide her midlertidig uten autorisasjon. Bestemmelsen tar likevel høyde for eventuelle fremtidige utvidede rettigheter etter internasjonale avtaler.

5. TILPASNINGER TIL NY DEFINISJON AV DYREHELSEPERSONELL

5.1. Gjeldende rett

Lovens § 13 *Virkninger av autorisasjonsforhold m.m.* har tre ledd. De to første leddene har følgende ordlyd:

"Den som har autorisasjon eller lisens etter denne loven, kan utøve slik virksomhet som utdanningen kvalifiserer til innen de rammene denne og andre relevante lover setter.

Innehaver av autorisasjon eller lisens har plikt til å utøve sin virksomhet på en faglig forsvarlig måte."

Pliktene og rettighetene til dyrehelsepersonell har vært knyttet opp til autorisasjonen eller lisensen. Når de har blitt autorisert, har de også kommet inn under definisjonen for dyrehelsepersonell.

Lovens § 19 *Tillatelse til eller forbud mot bruk av bestemte metoder etc.* har følgende ordlyd:

”Departementet kan ved forskrift fastsette at nærmere bestemte hjelpemidler, undersøkelses- og behandlingsmetoder kan nyttes bare av dyrehelsepersonell som har autorisasjon eller lisens etter denne loven.

Departementet kan ved forskrift fastsette at spesielle hjelpemidler, undersøkelses- og behandlingsmetoder kan nyttes bare av autorisert dyrehelsepersonell etter særskilt tillatelse fra departementet. Departementet kan forby bruk av bestemte undersøkelses- og behandlingsmetoder.”

Bestemmelsene her omtaler i første ledd dyrehelsepersonell som har autorisasjon eller lisens og i annet ledd brukes formuleringen autorisert dyrehelsepersonell. Dette henger sammen med hvordan dyrehelsepersonell er definert i lovens § 2.

5.2. Departementets vurdering og forslag

Ved en utvidelse av definisjonen av dyrehelsepersonell bør både §§ 13 og 19 justeres. Begge paragrafer vil med gjeldende tekst utelukke dyrehelsepersonell som har rett til å arbeide her midlertidig uten norsk autorisasjon. Lovens bestemmelser må også omfatte disse yrkesutøverne. Etter forslag til endring i § 2 første ledd der definisjonen av dyrehelsepersonell blir utvidet, må formuleringene i andre paragrafer som omtaler dyrehelsepersonell med autorisasjoner og lisenser justeres. Departementet foreslår at bestemmelsene i §§ 13 og 19 kun bruker dyrehelsepersonell fordi det vil fremgå av definisjonen i § 2 første ledd hvem som er dyrehelsepersonell. Da vil alle med autorisasjoner og lisenser bli dekket fordi de kommer inn under definisjonen av dyrehelsepersonell.

I § 13 foreslår departementet endring både i første og annet ledd. Første ledd endres ved å skrive *Dyrehelsepersonell* i stedet for ”Den som har autorisasjon eller lisens etter denne loven.” Annet ledd endres ved å skrive *Dyrehelsepersonell* i stedet for ”Innehaver av autorisasjon eller lisens.”

Etter endring av selve paragrafen bør også paragrafens overskrift endres. Overskriften bør ikke vise til autorisasjonsforholdet når dette tas ut av paragrafen. I stedet foreslås å kalle § 13 for *Utøvelse av virksomhet m.m.*

Videre foreslås å stryke følgende i § 19 første ledd: ”som har autorisasjon eller lisens etter denne loven.” I § 19 annet ledd foreslås å stryke ”autorisert”.

Etter endringen vil lovbestemmelse i §§ 13 og 19 gjelde også for alle som er definert som dyrehelsepersonell uten å ha autorisasjon eller lisens etter loven. Bestemmelsene vil ikke endre innhold eller betydning.

6. RETTIGHETER ETTER INTERNASJONALE AVTALER

6.1. Gjeldende rett

Dyrehelsepersonelloven § 6 har bestemmelser om internasjonale avtaler. Den lyder: ”Autorisasjon, lisens og andre godkjenninger kan gis etter gjensidig avtale med fremmed stat. Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler om autorisasjon, lisens og godkjenninger av dyrehelsepersonell på grunnlag av utenlandsk utdanning.”

Paragrafens forskriftshjemmel er benyttet som hjemmel for implementering av direktivene som gjelder for dyrehelsepersonell. Den har til nå vært tolket noe utvidende for å være dekkende også for implementering av bestemmelser som strengt tatt ikke har vært godkjenninger.

6.2. Departementets vurdering og forslag

I enkelte sammenhenger kan ”godkjenninger” i § 6 siste setning ha vært tolket noe vidt. Det nye direktivet har nå flere bestemmelser knyttet til rettigheter til å tilby tjenester midlertidig. Her får yrkesutøvere rettigheter som en direkte følge av sine kvalifikasjoner, og det er ikke noen form for godkjenning fra myndighetene i vertslandet.

Departementet ser derfor behov for en mer presis og dekkende hjemmel for å kunne gi forskrifter om rettigheter etter det nye direktivet. I § 6 siste setning foreslår departementet å tilføye ”rettigheter” i oppramsingen av hva det kan gis forskrifter om.

7. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER AV FORSLAGET

De foreslåtte lovendringene er små. De fleste administrative forhold rundt saksbehandling og forvaltning av dyrehelsepersonellovens bestemmelser er på plass. Endringene i loven er til dels redaksjonelle og presiserende. Bestemmelsen om bruk av tittel, vil rette seg mot den enkelte og være et kostnadsfritt gode for den som blir berørt.

Etter departementets vurdering medfører forslaget verken økonomiske eller administrative konsekvenser.

8. FORSLAG TIL ENDRING AV DYREHELSEPERSONELLOVEN

I tråd med det som er omtalt tidligere foreslås at det i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd får en tilføyelse på slutten og får følgende ordlyd:

”Med dyrehelsepersonell forstås i denne loven personer som har autorisasjon eller lisens etter §§ 4 og 5 og *personer som etter internasjonal avtale har rett til å arbeide som dyrehelsepersonell uten autorisasjon.*”

§ 6 får en tilføyelse og får følgende ordlyd:

”Autorisasjon, lisens og andre godkjenninger kan gis etter gjensidig avtale med fremmed stat. Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler om autorisasjon, lisens og godkjenninger av *og rettigheter for dyrehelsepersonell* på grunnlag av utenlandsk utdanning.”

§ 13 skal hete:

§ 13 Utøvelse av virksomhet m.m.

§ 13 første og annet ledd får følgende ordlyd:

”*Dyrehelsepersonell* kan utøve slik virksomhet som utdanningen kvalifiserer til innen de rammene denne og andre relevante lover setter.

Dyrehelsepersonell har plikt til å utøve sin virksomhet på en faglig forsvarlig måte.”

§ 16 første ledd får følgende ordlyd:

”Bare den som har autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning i medhold av denne loven, har rett til å benytte slik tittel som er fastsatt for vedkommende gruppe av dyrehelsepersonell. *Unntak gjøres for veterinærer som etter internasjonal avtale har rett til å utøve midlertidig tjeneste uten autorisasjon og for dyrehelsepersonell over 75 år, jf. § 11.*”

§ 16 annet ledd får følgende ordlyd:

”*Andre enn veterinærer som etter internasjonal avtale har rett til å utøve midlertidig tjeneste som dyrehelsepersonell uten autorisasjon, skal benytte sin utenlandske tittel.*”

Tidligere § 16 annet ledd blir tredje ledd.

§ 19 får følgende ordlyd:

”Departementet kan ved forskrift fastsette at nærmere bestemte hjelpemidler, undersøkelses- og behandlingsmetoder kan nyttes bare av *dyrehelsepersonell*.

Departementet kan ved forskrift fastsette at spesielle hjelpemidler, undersøkelses- og behandlingsmetoder kan nyttes bare av *dyrehelsepersonell* etter særskilt tillatelse fra departementet. Departementet kan forby bruk av bestemte undersøkelses- og behandlingsmetoder.”

